

Posudek na bakalářskou práci Nicolý Rádlové *Mluvené slovo a audioknihy v průběhu času*

Předložená práce je po stylistické stránce velice dobře napsána, snad až příliš: jako téma si vytyčuje shrnutí vývoje rozvoje a prodeje audioknih v České republice, který kontextualizuje historickým zakotvením formátu audioknihy jako takového, nicméně práce lavíruje mezi formátem bakalářské práce a formátem novinářského eseje. Hlavní problém práce pak tkví v nakládání se zdroji.

Ihned dodám, že autorka ve své práci uvádí pádny důvod ztíženého přístupu k sekundární literatuře. Nicméně i tak by níže napsané výtky měly být přinejmenším zmíněny, aby se k nim bylo možné vyjádřit.

Už na S. 12 až 14 si lze všimnout nápadné absence sekundární literatury, o kterou by se měla podobná – jakkoliv přehledová – tvrzení opírat. Přese všechnu svoji rámcovou „správnost“, danou však též jejich neakademickou vágností, je zejména na úrovni bakalářské práce nutné s podobnými „fakty“ pracovat jakožto s tvrzeními, která podléhají praxi ověřování. Když tak autorka hovoří o „nejstarší dosud živých příbězích“, proč namísto původního vědeckého článku z *Australian Geography* odkazuje pouze na *Magazín Leonardo* (S. 14)?

Otázka „nejstaršího dosud živého příběhu“ totiž není vůbec tak jednoduchá: z jakých srovnání autoři dané studie vycházejí? Jak definují „nejstarší dosud živý příběh?“ Proč by pozůstatkem takového příběhu nemohla být kupříkladu „Velká medvědice“ coby jedno z pravděpodobně nejstarších tradovaných souhvězdí, sdílených napříč kontinenty (viz Schaefer, Bradley E. „The Origin of the Greek Constellations“. *Scientific American* 295, č. 5, 2006, 96–101)? V kontextu práce, jejímž předmětem nejsou přežívající mýty, se pochopitelně jedná o marginální věcný detail. Záměrně provokativní (a sama o sobě manipulativní a zavádějící) otázka má každopádně poukázat na zavádějící charakter nedostatečně zprostředkované hypotézy, která se tak snadno stane přinejmenším podezřelým tvrzením.

Viz též např. S. 28, kde autorka přímo tvrdí: „Traduje se, že prý proto, že se samotné autorce zdála nakonec výsledná audiokniha až příliš dobrá, a lepší než britský originál, který čte britský herec povýšený do rytířského stavu sir Stephen Fry.“ V bakalářské práci by se však s podobným nepodloženým „traduje se“ pracovat nemělo.

Důvěru nevyvolává i srovnání ze S. 15, které sice v sekundární literatuře zakotveno je, ale není odkazováno na stránky, a samo tvrzení, tak, jak je v práci shrnuto, se zdá srovnávat nesrovnatelné (přinejmenším takto bezprostředně): afrického „griota“, který zhruba od 13. století „v roli kronikáře pomáhal nejen udržovat místní tradice, ale především si pamatoval osobní události sousedů a složitá rodinná pouta, znal data narození, úmrtí i uzavírání sňatků,“ a „putující pěvce, tzv. minnesengry, což byli němečtí básníci z konce 12. století a z počátku 13. století, kteří ve své zemi aklimatizovali dvorskou poezii francouzského původu. Anebo trubadúři, což zase byli básníci, muzikanti a zpěváci v jedné osobě, kteří se vyskytovali ve vrcholném středověku, zejména v jižní Francii.“ Co však má společného „kronikář“ s pěvcem fiktivních písní? A lze tyto dvě skupiny srovnat čistě na základě jejich časové simultaneity, ve výsledku anachronické, neboť bychom museli zohlednit různé rychlosti a perspektivy dějinných „časů“ afrického a evropského kontinentu?

Rozhodně bych pak neodkazoval na zdroje typu časopisu „100+1“ či „Topzine“ (S. 16, 46).

Co se jazykové stránky práce týče, někdy je až příliš žoviální, viz např. „Alberto Manguel v knize Dějiny čtení pojednává o tom, že hodně návštěvníků se na předčítání těšilo. Šenkýřky tesknily nad Don Quijotem a muži přemílali osudy hrdinů,“ (S.16), „koloběh se tím uzavírá, audiokniha se od nevidomých a slabozrakých, pro které původně vznikla, dostává k ostatním posluchačům a ti zase koupí takových audioknih přispějí na výrobu dalších, a tak to má být“ (S. 26) či „každopádně ty tam jsou doby, kdy nejdelší audiokniha dostupná na českém trhu měla 26 hodin a 24 minut“ (S. 46). V jedné chvíli až hraničí s jazykem reklamy, viz „Další výhodou hledání výrobku na internetu je možné srovnání cen v různých e-shopech. I nakladatelství si uvědomují, že každý, kdo si prohlíží jejich stránky, je potencionálním zákazníkem, a proto je pro něj připraveno hned několik lákavých nabídek, kdy za registraci na webových stránkách může zákazník získat např. zlevněné audioknihy, ukázkou audioknihy, odběr katalogů, e-maily s novinkami prodejce aj.“ (S.35)

Práci navrhuji k obhajobě s předběžným navrhovaným stupněm hodnocení „dobře“ (3).

Ve čtvrtek 3. července v Praze
Mgr. Ondřej Váša, Ph.D.